

Verplicht gelukkig

Saskia Goldschmidt

‘Ik ben de kleindochter van de koffiekoning van Nederland.

De koffiekoning was mijn grootvader; Maurits Isaac Goldschmidt. Hij behoorde tot dat pijnlijke gebied, waar we vroeger maar liever niet over spraken met mijn vader.

Je hebt praters en je hebt zwijgers. Maar je hebt ook vaders, die noch het een, noch het ander zijn.

‘De wereld is zo slecht,’ zei mijn vader regelmatig, ‘een kind waar je van houdt dat laat je niet geboren worden.’ Toch heeft hij er vier. Wij hebben nooit iets meegemaakt en moeten daarom gelukkig zijn.

Mijn vader de spraakmaker, is een meester in het leggen van contact met kinderen die niet kunnen praten. Met hen hoeft hij het nooit te hebben over de oorlogsjaren, die altijd aanwezig zijn in ons Amsterdamse huis. Mijn eigenzinnige, creatieve en ijdele vader is een held voor zijn patiënten, maar onbereikbaar voor ons.’

‘In Verplicht gelukkig probeert Saskia Goldschmidt de niet vertelde verhalen van haar zwijgende vader en zijn Joodse familie te achterhalen. Speurend in archieven en oude brieven leert ze voorvaderen kennen. De paardenkoopman uit Pruisen, de azijndokter die naar Amsterdam emigreerde en de koffiekoning, die zich zijn grote liefde niet liet afpakken. In ‘het land van de zware lucht’ bezoekt ze het kamp Bergen-Belsen, dat haar vader indertijd ternauwernood heeft overleefd. Ze komt erachter hoe zijn oorlogservaringen haar gevormd hebben. De ontdekkingen die ze doet kan ze niet meer met haar vader delen. Hij sterft op het moment dat ze de laatste familiegeheimen ontrafelt.’